

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van
5.1.2.e

5.1.2.e

Datum
3 oktober 2022

Referentie
34038438

Afgestemd met
SZW, EZK en directie MBO

Bijlagen
1

nota

Verzending onderzoek SEO en ROA arbeidsmarktkrapte
technici aan TK

Aanleiding

In opdracht van de ministeries van OCW (directies HO&S en MBO), SZW en EZK hebben onderzoeksbureaus SEO en ROA samen onderzoek uitgevoerd naar de arbeidsmarktkrapte technici (incl. ICT'ers). Het onderzoek is in januari gestart en inmiddels afgerond. Bijgaande kamerbrief biedt het onderzoek aan de Tweede Kamer aan. De beleidsreactie op de bevindingen van dit onderzoek zal meelopen in het Actieplan Groene en Digitale Banen van de ministers van EZK en E&K, dat naar verwachting eind van dit jaar mede namens u, MPVO en de minister van SZW aan de Tweede Kamer zal worden gestuurd.

Geadviseerd besluit

Graag uw ondertekening van bijgaande kamerbrief ter aanbieding van het onderzoek naar arbeidsmarktkrapte technici.

Toelichting

SEO en ROA onderzoek naar tekorten aan technici

- Er is sprake van toenemende krapte aan technici, voor een groot deel structureel door vergrijzing (vervangingsvraag) en deels tijdelijk door de aantrekkende economie en de grote maatschappelijke opgaven van het kabinet (uitbreidingsvraag). De meeste vacatures zijn op mbo-niveau, daarna op hbo- en wo-niveau.
- Er is veel wegleg van technici gedurende de loopbaan, vooral bij vrouwen. Dit komt met name doordat deeltijdwerken minder vaak voorkomt en deeltijd relatief minder wordt beloond. Ook bij jongeren is meer behoefte aan flexibeler werken. Ondanks de krapte zijn de reële lonen bovendien beperkt gestegen en in het mbo zelfs gedaald.
- Gevolgen van de krapte: grote werkdruk, lagere omzet, minder mogelijkheden voor (bij)scholing, minder mogelijkheden voor innovatie, rem op kabinetsambities van energietransitie, digitalisering en verduurzaming en negatief effect op concurrentiepositie Nederland.
- Er zijn veel (beleids-)initiatieven, maar veelal lokaal, waardoor er onvoldoende focus en veel versnippering is. Over succesvolle initiatieven is bovendien weinig bekend. Wel is de instroom in hoger onderwijs toegenomen, bij een gelijktijdige daling in mbo.
- Aanbevelingen: de krapte is een samenspel van veel factoren en er zijn geen eenvoudige oplossingen die al op korte termijn zorgen voor het terugdringen van de krapte. Daarom wordt gesproken van oplossingsrichtingen, die samen

kunnen zorgen voor stapjes in de goede richting. Vaak gaat het om een samenspel tussen bedrijfsleven en onderwijs, waarbij de overheid een overkoepelende functie kan hebben om het proces te overzien.

Datum
3 oktober 2022

- (1) zorg voor meer arbeidsbesparende (proces)innovatie
- (2) zorg voor cultuurverandering in techniek
- (3) wek meer interesse voor techniek op jongere leeftijd
- (4) investeer meer in de matching en scholing van zijinstroom, bijvoorbeeld via LLO-trajecten of BBL.
- (5) zet een gezamenlijk netwerk op voor scholing in techniek
- (6) zorg voor aantrekkelijke primaire arbeidsvoorwaarden
- (7) zet krapte technici in maatschappelijke perspectief: techniek is niet belangrijker of minder belangrijk dan andere sectoren, maar is daarmee verweven. Oplossingsrichtingen moeten in samenhang worden genomen met oplossingsrichtingen in bijvoorbeeld zorg en onderwijs.

Onze appreciatie

Het is een gedegen onderzoek dat meer inzicht geeft in de omvang, oorzaken en gevolgen van de krapte aan technici. Het onderzoek kan daarom als een goede basis dienen voor het Actieplan Groene en Digitale banen dat nu in de maak is. De aanbevelingen liggen veelal op het gebied van werkgevers, daar lijkt de meeste winst te behalen. Het is dus belangrijk dat zij met daadkrachtige acties komen. Het is dan ook positief dat de Industriecoalitie (FME, Techniek Nederland, Koninklijke Bouwend Nederland, Koninklijke Metaalunie en WENB) zelf een actieplan aan het maken is. Aanvullend kan de overheid bezien wat nodig is aan ondersteuning/facilitering. Vanuit de verschillende OCW-directies wordt hier in den brede aan gewerkt.

Proces Actieplan Groene en Digitale Banen

- Momenteel werken EZK, SZW en OCW aan het Actieplan Groene en Digitale banen, dat naar verwachting eind dit jaar naar de Tweede Kamer wordt verstuurd.
- In dit actieplan zal o.a. worden ingegaan op de kansen die LLO kan bieden. Andersom zal in de Kamer volgens planning in maart '23 per Kamerbrief geïnformeerd worden over toekomstvisie en actieplan LLO, onder de noemer Toekomstverkenning LLO. Hierin zal ook ingegaan worden op betekenis van LLO voor kraptesectoren.
- Op 20 september jl. is op DG-niveau (EZK, SZW en OCW) gesproken met de Industriecoalitie die een eigen aanvalsplan tegen krapte in techniek heeft ontwikkelt. Er is gekeken naar de samenwerking en verbinding met het Actieplan Groene en Digitale banen.
- DGHWBE zal op korte termijn de onderwijsmaatregelen in meer detail bespreken met de Industriecoalitie. Idealiter wordt dit aanvalsplan, indien voldoende daadkrachtig, omarmd in het actieplan van het kabinet.
- Op 4 november vindt een bewindspersonenoverleg (BWO) over het actieplan van het kabinet plaats waar u en MPVO beiden aan deelnemen. Voorafgaand aan het BWO wordt u nader geïnformeerd en geadviseerd over de inzet van OCW.